

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף שפות ואגף חינוך דרוזי
הפיקוח על העברית במגזר הדרוזי

מעיל של אמת

מערך פעילויות לסימניה

בקליטה-הבנת הנקרא\כשירות לשון

תקשורתיות-שטף קריאה והפקה

ברמה A2

הקדמה:

הסיפור "מעיל של אמת" מזמין את הקוראים להתעמק בעולם רגשי ומוסרי, בו מתעוררים שאלות על ערכים, זהות, ואומץ לב. ביחידת ההוראה הזו נלמד יחד את הנושאים המרכזיים שעולים מהסיפור, נעסוק בפיתוח פעולת קליטה הבנת הנקרא ונחזק את כשירויות הלשון התקשורתיות - הרחבת אוצר מילים ואת היכולת ההפקה להביע רעיונות בכתב ובעל פה.

יחידת ההוראה תוכננה במיוחד לתלמידי עברית כשפה שנייה, תוך התאמה לרמת A2 על פי עקרונות מסמך ה - CEFR במהלך היחידה נשלב פעילויות מגוונות, כמו קריאה מונחית, משחקים שפתיים, דיונים קבוצתיים וכתובה יצירתית, שיאפשרו לתלמידים להעמיק את הבנתם ולהביע את מחשבותיהם על תוכן הסיפור.

יחידה זו נבנתה במטרה לשלב ידע שפה, ערכים, והנאה מקריאה משותפת, תוך טיפוח פעולות שפה בצורה חווייתית ומעמיקה.

במסגרת היחידה:

- התלמידים יתרגלו שטף קריאה והיגוי נכון באמצעות טקסט נגיש ורלוונטי.
- התלמידים יפיקו תיאורים בעל פה ויעסקו במשימות כתיבה יצירתיות הקשורות לנושא המרכזי של הסיפור.

מערך פעילויות לסימנייה ברמה A2			
פעולה	סולם	יעד	אסטרטגיה
קליטה- הבנת הנקרא	קריאה (מעמיקה) של טקסט סיפורי (נרטיבי)	*מסוגלים לקרוא ולהבין טקסט מידע המתאר אנשים, מקומות, חיי יום יום, תרבות ועוד *מסוגלים לקרוא ולהבין מידע המופיע בעלון מידע הכולל היצגים חזותיים למשל איור ומפה (כגון אתרי תיירות ושמורות טבע).. *מסוגלים לקרוא ולהבין את המידע העיקרי מתוך דיווח חדשותי קצר ומתוך כתבה קצרה (כגון ענייני היום, ספורט ואנשים מפורסמים). *מסוגלים לקרוא ולהבין את עמדת הכותב ואת הנימוקים בטקסט טיעון קצר.	שאלת שאלות
כשירויות לשון תקשורתיות פרגמטיות	שטף	מסוגלים להפיק מבעים שוטפים ככל האפשר כדי שיהיו מובנים למאזינים על אף הפסקות, היסוסים וניסוח מחדש.	משחק מסלול לקריאה חווייתית
הפקה דבורה	מונולוג רציף – תיאור: סולם זה מתייחס	*מסוגלים לתאר בהרחבה את עצמם, את בני משפחתם, את סביבת המגורים שלהם, את	תאור תמונה. לחבר משפטים בע"פ. חיבור סיפור קבוצתי.

<p>לספר על חווייה אישית.</p>	<p>התחביבים שלהם ודברים שהם אוהבים או שאינם אוהבים באמצעות משפטים פשוטים</p> <p>*מסוגלים לתאר פעולות שגרתיות וחוויית אישיות מחיי היום-יום שלהם(כגון מסיבה , אירוע ספורט ויום-שיא)באמצעות משפטים פשוטים.</p> <p>*מסוגלים לתאר תוכניות עתידיות למשל טיול בפארק עם המשפחה .מסוגלים לתאר חפצים ולהשוות ביניהם.</p>	<p>לטקסטים נרטיביים ולטקסטים תיאוריים.</p>	
<p>משימות כתיבה מגוונות</p>	<p>*מסוגלים לחבר התחלה לסיפור, המשך של סיפור וסוף לסיפור, במידת הצורך ניתן להיעזר במילון.</p> <p>מסוגלים לכתוב טקסט המתאר אירועים, פעילויות וחוויית אישיות (כגון טיול ואירוע משפחתי) באמצעות שימוש באוצר מילים ובמשפטים הכוללים מילות קישור ומותאמים לרמתם של הלומדים .</p> <p>*מסוגלים לתאר את סביבתם (כגון אנשים ומקומות) באמצעות שימוש באוצר מילים ובמשפטים הכוללים מילות קישור ומותאמים לרמתם של הלומדים.</p>	<p>כתיבה תיאורית- חווייתית</p>	<p>הפקה כתובה</p>

מערך פעילויות "מעיל של אמת" ברמה A2

הפקה דבורה- הבעה בע"פ

סולם: מונולוג רציף – תיאור: סולם זה מתייחס לטקסטים נרטיביים ולטקסטים תיאוריים. הסולם כולל את התבחינים שלהלן: נושאי השיח: החל מתיאור אישי דרך תיאור תוכניות, הרגלים ופעילויות ועד תיאורים במגוון נושאים; מורכבות השיח: החל ממילים פשוטות, ביטויים ומשפטים פשוטים, פסקאות קצרות ועד טקסט שלם.

יעדים:

- מסוגלים לתאר בהרחבה את עצמם, את בני משפחתם, את סביבת המגורים שלהם, את התחביבים שלהם ודברים שהם אוהבים או שאינם אוהבים באמצעות משפטים פשוטים.
- מסוגלים לתאר פעולות שגרתיות וחוויות אישיות מחיי היום-יום שלהם (כגון מסיבה, אירוע ספורט ויום-שיא) באמצעות משפטים פשוטים
- מסוגלים לתאר תוכניות עתידיות למשל טיול בפארק עם המשפחה. מסוגלים לתאר חפצים ולהשוות ביניהם.

פעילות 1: תאור תמונה במשפט ועד לסיפור בע"פ.

1. תארו את התמונה במשפטים (בע"פ).

3. תנו כותרת מתאימה לספור שחיברנו.

פעילות 2: תאור חוויה אישית של יום גשום .

תארו חוויה אישית הקשורה לעונת החורף,

הצעות:

- כשאתה הולך לבית הספר ומתחיל לרדת גשם.
- כשיצאת לבלות עם המשפחה ביום נעים ופתאום התהפך מזג האוויר, תאר מה לבשתם? מה עשיתם? איך הייתה ההרגשה של כל אחד במשפחתך?
- יצאת יחד עם החברים שלך למגרש לשחק בבגדי ספורט ופתאום התחיל לרדת גשם.

כאשר אתם מספרים על
חוייתכם, ספרו גם על
ההרגשה שלכם :

עצוב, שמח, מתרגש, מתלהב,
מאוכזב, מופתע, כועס,
מרוצה....

פעילות 3: תאור חוויה אישית של יום גשום .

תכננו ותארו בע"פ טיול עם המשפחה בעונת החורף, היעזרו בתמונות וחשבו על הבגדים שתלבשו, מקום מתאים לבילוי, דברים שחשוב לקחת לטיול, מאכלים ואיך להתכונן טוב למזג האוויר.

קליטה - הבנת הנקרא

סולם: קריאה (מעמיקה) של טקסט סיפורי (נרטיבי): סולם זה מתייחס לטקסטים יצירתיים, הכוללים יצירות ספרות (כגון, סיפור, מעשייה, שיר, אגדה) מאמרים במגזינים ובעיתונים, בלוגים וביוגרפיות .

יעדים:

- מסוגלים לקרוא ולהבין סיפורים קצרים פשוטים ועלילונים המערבים מצבים מוכרים וממשיים וכתובים בשפה יום-יומית .
- מסוגלים לקרוא ולהבין את עיקרי הדברים בכתבה קצרה ופשוטה בנושאים ממשיים ויום-יומיים (כגון ספורט, פעילות פנאי ובעלי חיים)
- מסוגלים להבין תוכן מפורש של שירים ופזמונים.

פעילות 1: קריאת הספור "מעיל של אמת".

סימנייה סיפור

מעיל של אמת

סיפור מאת: מיכל בן דוד

באותו יום אימא ועידן הלכו לקנות מעיל חדש. עידן בחר את המעיל שתמיד חלם עליו: מעיל כחול, מרהיב ומחמם. אימא נראתה מודאגת בקנות ועידן לא היה יכול להתעלם מהמבט שלה.

"מה קרה, אימא?" הוא שאל. ואימא ענתה - "המעיל שהלך לאיבוד היה מתנה שסבא וסבתא קנו לך ולרו, ורציתי מאוד שתלבש אותו. הוא התאים לך והיה הרבה יותר איכותי מהמעיל הזה".

עידן ואימא הלכו לקופה כדי לשלם עבור המעיל. רגע לפני שהגיע תורם, אמר עידן לאימא שיש לו משהו לומר לה. אימא הסתכלה עליו בפליאה (הפתעה).

"אימא, המעיל שלי לא הלך לאיבוד. נתתי אותו לדוד כי רציתי שתקני לי מעיל חדש. תמיד אני מקבל את המעילים של בן ופעם אחת רציתי להרגיש אף זה שיש לי מעיל חדש. אני מתנצל. מחר אביא מזור את המעיל הישן ואלבש אותו כל החורף". אימא חיבקה את עידן והוא ראה שדמעות זולגות לה מהעיניים. "לא ידעתי שהעניין הזה חשוב לך כל-כך", אמרה אימא. "בוא נקנה לך את המעיל שאמרת רוצה כל-כך. אני גאה בך שהיה לך האומץ להודות באמת". עידן היה מופתע. הוא היה בטוח שאימא תכעס עליו מאוד.

כשהם יצאו מהקנות עם המעיל החדש ארוז בשקית, עידן עצר וחיבק את אימא בחוזקה. "תודה, אימא. אני מבטיח להגיד מעשך רק את האמת".

עידן רצה מעיל חדש, מעיל בצבע כחול, עם כובע מחמם וכיסים עמוקים. מעיל שיעטוף אותו בימי החורף הגשומים. אבל עידן קיבל תמיד את המעילים שהיה קטנים על אחיו, רן.

רן היה גדול מעידן בשנתיים. הוא היה מקבל מעיל חדש, ועידן היה מקבל את המעיל הישן של רן. כך זה נמשך שנים.

פעמים רבות היה עידן מבקש מאימא שתקנה לו מעיל חדש, ואימא הייתה מסבירה לו שהמעילים של רן נראים חדשים ממש וחבל לקנות מעיל נוסף. זו הדרך לחסוך כסף וגם לחנך את הילדים לחלוק דברים, הסבירה אימא.

החורף הגיע ושוב הביאה לו אימא את המעיל הישן של רן. אבל עידן החליט שהוא לא חוכן לוותר הפעם. בפיתה הוא פגש את דוד, חברו הטוב ביותר. "איזה מעיל יפה יש לך", אמר דוד לעידן.

"אם הוא יפה כל-כך בעיניך אתה יכול לקחת אותו במתנה. אני לא רוצה את המעיל הזה", אמר עידן בכעס. אחרי שדוד לקח את המעיל, חשב עידן מה יאמר (יגיד) לאימא כשהיא תשאל היכן (איפה) המעיל. אספר לאימא שהמעיל הלך לאיבוד, וכך היא תהיה חייבת לקנות לי מעיל חדש, חשב עידן לעצמו.

בדרך חזרה מבית הספר ירד גשם. עידן הגיע לביתו רטוב מכף רגל ועד ראש. אימא הופתעה מאוד לראות אותו ללא (בלי) המעיל וכששאלה מה קרה, עידן סיפר שהמעיל הלך לאיבוד.

קראו את הספור "מעיל של אמת" ולאחר מכן ענו על השאלות הבאות:

מדוע אמו של עידן לא הייתה קונה
לו מעיל חדש?

באיזה צבע רצה עידן את המעיל?

מדוע עידן חזר הביתה רטוב?

האם היה עידן מרוצה ממה
שעשתה אמו?

"אמא נראתה מודאגת בחנות"
מדוע לדעתך אימא הייתה
מודאגת?

האם באמת המעיל של עידן הלך
לאיבוד?

תאר את אישיותו של עידן, איזה
תכונה מתאימה לו? הסבר.

עידן החליט לספר לאמו את
האמת, מה דעתך על זה? נמק.

איזה מסר אתה לומד מהספור?

לו היית במקום עידן איך היית
התנהג?

פעילות 2: דיון כיתתי

אחרי שדנים בסיטואציות המוצגות בספור ...

1. תגידי משפט שבו אתה נותן את עצה לעידן.
2. מה לדעתכם החשיבות של האמת?
3. האם האמת תמיד חשובה, גם אם היא פוגעת?

סולם: כשירות פרמטיות: כשירות פרמטיות עוסקות בידע של הלומדים בנוגע לעקרונות שלפיהם המסרים מאורגנים. כשירות פרמטיות כוללות גמישות, מבנה רטורי, לכידות וקישוריות ושטף.

יעדים:

- מסוגלים להפיק מבעים שוטפים ככל האפשר כדי שיהיו מובנים למאזינים על אף הפסקות, היסוסים וניסוח מחדש.

פעילות: משחק מסלול לקריאה חוייתית.

הוראות למשחק:

- המשחק הינו משחק קבוצתי אשר כל קבוצה מקבלת לוח משחק מסלול עם קוביה.
 - כל משתתף בקבוצה ישלף קלף בטורו לפי המספר שיופיע לו בקוביה שזרק.
 - התלמיד צריך לבצע את ההוראה שבקלף ואז להתקדם עם החייל ששמים בנקודת ההתחלה שלב אחרי שלב.
 - המשתתף שיגיע לסוף המסלול הוא המנצח.
- הקבוצה (כל תלמיד בקבוצה) מקבלת ניקוד בהתאם לביצוע:
- 1 נקודה לניסיון שאינו מושלם.
 - 2 נקודות לביצוע טוב עם טעויות קלות.
 - 3 נקודות לביצוע מצוין.

דילמה
לו היית עידן, מה
היית עושה?

קרא את פסקה 4
ומצא 3 מילים
חדשות בטקסט
והסבר אותן.

קראו את הפסקה
האחרונה בקול
ודונו מה המסר
שלה

חובה
קרא את פסקה 7
בקול הכי עצוב שלך.

חובה
קרא את פסקה 1
בקול של רובוט.

חובה
קרא חלק "
מהסיפור בצורה
איטית מאוד

חובה
קרא חלק "
מהסיפור בצורה
איטית מאוד

חובה
קרא חלק "
מהסיפור בצורה
איטית מאוד

חובה
קרא חלק "
מהסיפור בצורה
איטית מאוד

קרא את המשפט בקול
כועס:
"המעיל שהלך לאיבוד
היה מתנה מסבא

המצא סיפור קצר
משלך על ילד
ששיקר.

תשיר את הפסקה
לפני האחרונה.

קרא את המשפט בקול
שמח:
"תודה אמא, אני מבטיח
להגיד מעכשיו רק את
האמת"

קרא את המשפט 3
פעמים במהירות:
"רן היה גדול מעידן
בשנתיים".

קרא את המשפט
בהתלהבות:
"איזה מעיל יפה יש
לך עידן!"

נְצַחֲוֹן!

חובה

6

פספסת תור

ענה על שאלה נוספת
כדי להתקדם משבצת
נוספת

דילמה

חובה

5

פספסת תור

חזור משבצת
אחת אחורה

חובה

התקדם 3
משבצות

3

4

2

1

התחלה

הפקה דבורה:

סולם: כתיבה תיאורית-חזונית: סולם זה מתייחס ל הבעה אישית בכתב במגוון סוגי טקסטים. סולם זה כולל את התבחינים שלהלן: נושאים מתוארים: ממידע פשוט יום יומי, דרך מגוון נושאים הקשורים לתחומי עניין ועד בסיפורים ותיאורים של חוויות.

יעדים:

- מסוגלים לחבר התחלה לסיפור, המשך של סיפור וסוף לסיפור, במידת הצורך ניתן להיעזר במילון.
- מסוגלים לכתוב טקסט המתאר אירועים, פעילויות וחוויות אישיות (כגון טיול ואירוע משפחתי) באמצעות שימוש באוצר מילים ובמשפטים הכוללים מילות קישור ומותאמים לרמתם של הלומדים.
- מסוגלים לתאר את סביבתם (כגון אנשים ומקומות) באמצעות שימוש באוצר מילים ובמשפטים הכוללים מילות קישור ומותאמים לרמתם של הלומדים.

פעילות 1: הסיפור שלי

אחרי שלמדנו את הספור "מעיל של אמת" המטרה שלנו עכשיו היא לכתוב התחלה אחרת, המשך וסוף לסיפור.

1. תחשבו רגע שהספור היה מתחיל כך:

עידן רצה מעיל חדש, מעיל בצבע כחול, עם כובע וכיסים עמוקים.
עידו ביקש מאמו לקנות לו מעיל חדש ומיד אמא שלו הסכימה וכאשר הגיע אבא
מהעבודה הלכו יחד לקניון כדי לקנות את המעיל שעידן רצה.
המשפחה הגיעה לשער הקניון ופתאום

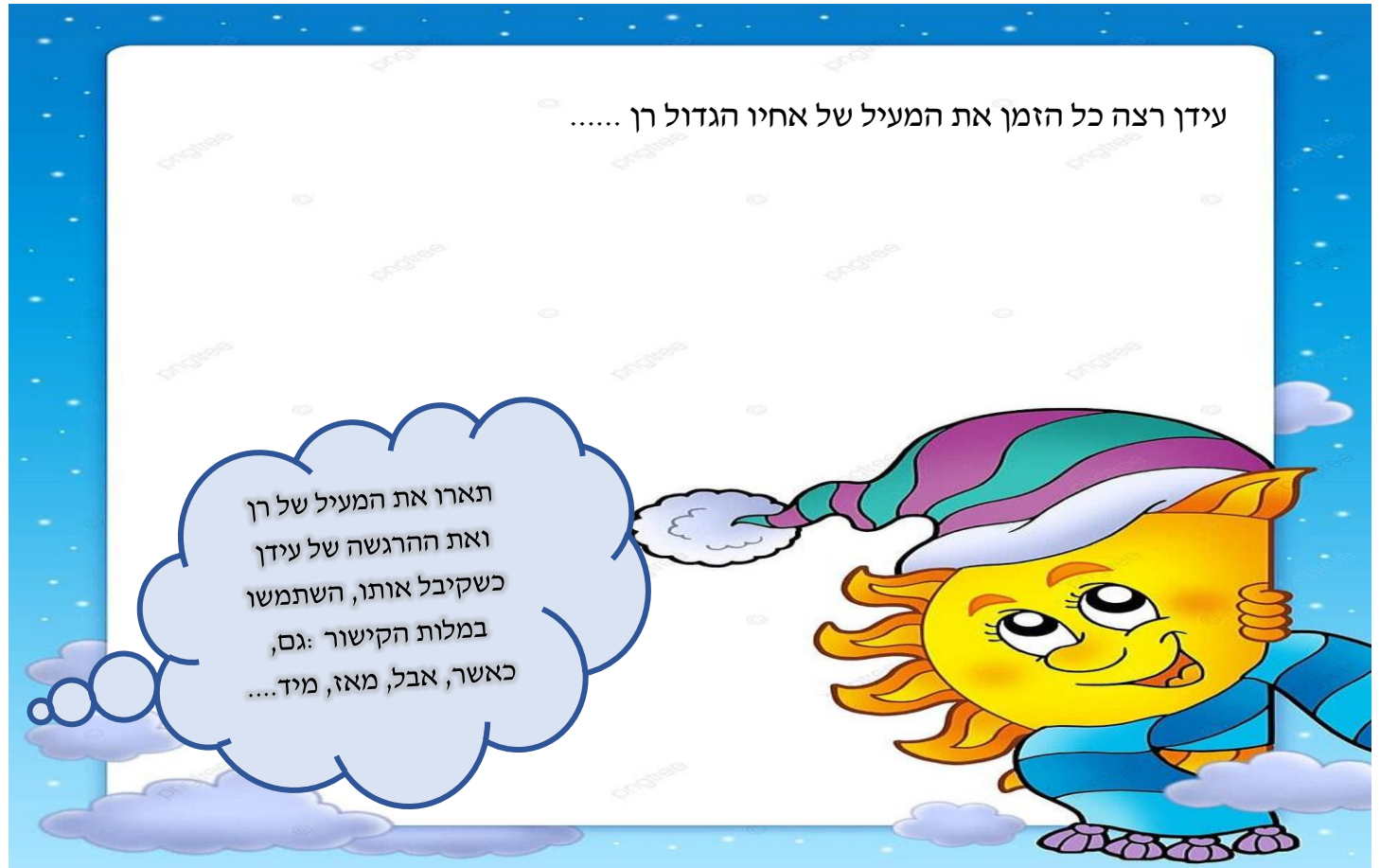
כתבו המשך לספר, חברו
משפטים תקינים וחברו
ביניהם באמצעות מלות
הקישור

2. כתבו התחלה אחרת לספור כך שתתארו מצב בו עידן היה שמח שהוא קיבל את המעיל של אחיו.

עידן רצה כל הזמן את המעיל של אחיו הגדול רן.....

תארו את המעיל של רן
ואת ההרגשה של עידן
כשקיבל אותו, השתמשו
במלות הקישור: גם,
כאשר, אבל, מאז, מיד....

3. כתבו סוף אחר לספור אשר מתאר מצב בו עידן לא הצליח לגלות לאמא את האמת.

A writing area with a decorative border of blue snowflakes at the top and bottom. The central area contains five horizontal blue lines for writing.

שלבי הפעילות:

דמיון מודרך:

המורה מנחה את התלמידים לדמיין שהם עידן, ושעליהם לכתוב ביומן על היום שבו קבלו את המעיל מאמא.

שאלות מנחות:

****איפה הייתם כשקבלתם את המעל? באיזה חדר בבית? איך היה מזג האוויר בחוץ?**

****מה הרגשתם כשגיליתם שתמיד אתם תקבלו את הבגדים של האחים הגדולים שלכם?**

****כשלבשתם את המעיל, תארו את ההופעה שלכם.**

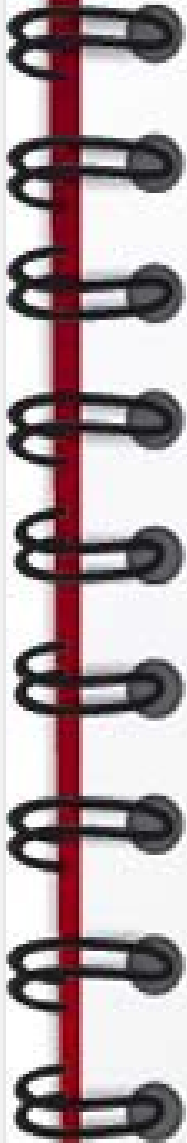
כתיבה:

התלמידים כותבים קטע קצר בגוף ראשון (5–8 משפטים), תוך שימוש במילות קישור כמו: **בהתחלה, ואז, אחר כך, לבסוף.**

שיתוף בכיתה:

התלמידים מקריאים את היומן ומקבלים משוב על השימוש במילות קישור ותיאור רגשות.

היומן שלי

דיון מקדים לפעילות:

שאלות לדיון:

- מה לדעתכם הרגיש הילד כשהוא הסתיר מאמא שלו את האמת?
- כמה חשוב לדעתכם לומר את האמת, גם אם זה קשה?
- האם יש לכם דוגמה אישית שבה הייתם צריכים אומץ לומר את האמת?
- רשמו במחברותיכם ערכים כמו: **כנות, אומץ, כבוד** ודברו על משמעותם.

כתיבה יצירתית:

דמיינו לעצמכם שאתם הילד (עידן) מהסיפור, ושאתם צריכים לכתוב לאמא שלכם אחרי שגיליתם לה את האמת.

****פנו לאמא בפתיחת המכתב (לדוגמה: אמא יקרה, אני רוצה לספר לך משהו חשוב).**

****תארו מה גרם לכם להסתיר את האמת ומה הרגשתם אחרי שגיליתם אותה.**

****הסבירו מדוע אתם חושבים שכנות ואומץ חשובים.**

****סיימו בהתנצלות ובבקשה לסליחה או בהבעת תודה על התמיכה.**

דגשים:

*שימוש במילות קישור (כמו: **כי, לכן, בהתחלה, אחר כך, לבסוף**).

*שילוב רגשות, לדוגמה: **פחד, הקלה, אהבה, חרטה**.

שיתוף ודיון

1. התלמידים יכולים לקרוא את היצירות שלהם (לא חובה)

2. לאחר כל שיתוף, ניתן לדון:

[מנה למודנו?](#)

3. אפשר לסיים עם משפט השראה, לדוגמה:

“לדבר אמת דורש אומץ, אבל תמיד מקרב אותנו לאנשים שאנחנו אוהבים”.

למתקדמים

לכתוב על מקרה אישי (חוויה אישית) שבו אמרתם את האמת למרות שזה היה קשה.